

Metody skutkujące systematyczną i efektywną pracą ucznia.

Aby zwiększyć skuteczności nauczania z poszczególnych przedmiotów należy stosować odpowiednie procedury nauczania.

Składają się na nie:

- metody nauczania,
- sposoby oceniania,
- formy pracy i środki dydaktyczne.

Zasady nauczania:

Zasada pogłębokości

Stosowanie tej zasady w nauczaniu polega na reprezentacji i wizualizacji pojęć. Zasada ta może być stosowana na przedmiotach gdzie występują abstrakcyjne pojęcia, które mogą być zastąpione przez model, rysunek, schemat, diagram, doświadczenie lub powiększony fragment wykresu itp. Zasada ta przyczynia się do wyrobienia przez uczniów właściwego zrozumienia pojęć.

Zasada przystępności nauczania

Polega ona na stopniowaniu trudności i dbałości o zrozumienie materiału.

Nauczyciel powinien dbać o to, aby treści nauczania były wprowadzane w odpowiedniej kolejności poczynając od pojęć łatwiejszych i przechodzić do trudniejszych.

Zasada systematyczności

Systematyczna praca ucznia i nauczyciela daje zdecydowanie lepsze rezultaty od pracy wrywkowej i nieskoordynowanej. Uczeń systematycznie realizujący materiał nauczania oraz systematycznie oceniany przez nauczyciela jest stale gotowy do wykonywania dalszych zadań i nie stwarza problemów wychowawczych.

Zasada świadomego i aktywnego uczestnictwa

Zasada ta ma za zadanie postawienie ucznia w centralnym miejscu procesu nauczania. Wynika ona z tego, że uczeń jako młoda osoba jest ciekawa otaczającego go świata. Należy zatem wykorzystać i utrzymać naturalną chęć większości uczniów do nauki i ich aktywność na lekcjach. Cały proces nauczania i działalność nauczyciela to przede wszystkim kierowanie uczeniem. Jeśli uczeń będzie pracował ze świadomością i pozytywnym przekonaniem, że nauczyciel jest pomocnikiem w jego rozwoju i wykaże aktywność w zdobywaniu wiedzy, to jego osiągnięcia będą znacznie wyższe.

Zasada praktyczności

Zasada ta jest szczególnie ważna w nauczaniu w zakresie podstawowym. Przy wprowadzaniu nowych pojęć odwołujemy się do sytuacji z życia codziennego.

Zasada indywidualizacji

Mimo, że nauczanie w klasie szkolnej jest zespołowe, nauczyciel cały czas powinien mieć na względzie indywidualne postępy i możliwości każdego ucznia. Musi ocenić jego wiadomości i umiejętności, systematycznie informować jego i jego rodziców o osiągnięciach a wielokrotnie równie motywować go do lepszej pracy.

Zasada zespołowości

Nauczyciel, w celu przyspieszenia nauczania i sprawnego opanowania umiejętności, powinien często organizować prace zespołowe. Dzięki temu przyczyni się również do wyrobienia odpowiednich postaw uczniów, takich jak umiejętność współdziałania, słuchania zdania innych, wzajemna pomoc i uzupełnianie się.

Uczeń nauczy się odpowiedniego tempa i rytmiczności pracy. Przygotuje się do zespołowej pracy zawodowej. Uczeń podczas pracy w grupie zajmie odpowiednie miejsce, włączy się do realizacji celu poprzez oferowanie swoich umiejętności oraz zapozna się z umiejętnościami i metodami uczenia się innych.

Zasada trwałości wiedzy

Zasadę tę stosuje się, aby utrwalić zdobyte przez uczniów wiadomości i umiejętności. Nauczyciel na każdym etapie nauczania określa cel końcowy aktualnych czynności, aby uczeń mógł wytworzyć trwałe związki przyczynowe i aby zrozumiał i zapamiętał główną ideę danego zagadnienia. Zadaniem nauczyciela jest również częste sprawdzanie, czy materiał został należycie zrozumiany. Należy organizować powtórzenia przerobionych partii materiału.

Metody wprowadzania nowego materiału

Wykład problemowy
Pogadanka, dyskusja
Rozwiązywanie zadań problemowych
Praca z tekstem, pokaz, obserwacja

Metody powtarzania materiału

Na lekcjach powtórzeniowych stosujemy inne metody niż w trakcie wprowadzania nowego materiału. Są to ćwiczenia utrwalające i systematyzujące. Mają one na celu powtórzenie i utrwalenie wiadomości oraz podwyższenie sprawności wykonywania działań uczniów. Każdy sprawdzian pisemny powinien być poprzedzony etapem dokładnego powtórzenia materiału.

Formy pracy

Na skuteczność procesu nauczania mają równie wpływ formy pracy. Odnoszą się one do sposobów organizacji pracy na lekcji. Wśród nich można wyróżnić:

- nauczanie zbiorowe,
- nauczanie grupowe,
- nauczanie indywidualizowane,
- nauczanie wielopoziomowe.

Propozycje metod oceny osiągnięć uczniów

Sprawdzanie osiągnięć uczniów najlepiej jest realizować poprzez różnorodne formy:

- odpowiedzi ustne przy tablicy,
- kartkówki, sprawdziany z materiału aktualnie opracowywanego,
- klasówki (zapowiadane wcześniej, co najmniej godzinne sprawdziany obejmujące większą partię materiału),
- testy z zadaniami zamkniętymi i otwartymi,
- projekty,
- wykonywanie modeli, plansz, ilustracji, tablic,
- prace domowe,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- aktywność na lekcji.

Zespół matematyczno-przyrodniczy